

ชื่อเรื่อง ปัจจัยที่มีกระทบต่อการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100 % ชั้น 2 ของไทย
กรณีศึกษา: การนำเข้าของสหรัฐอเมริกา

Title **Factors Affecting Import Quantity of Thai Hom Mali rice
100% Grade B
A Case Study: US Import**

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์พจนา ผลสวัสดิ์
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail: pojana_pho@utcc.ac.th
นางสาวจารุณีย์ ตันติการุณย์
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
E-mail: jar_jap@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดของการนำเข้าข้าวหอมมะลิของไทย และวิเคราะห์ปัจจัยที่ผลต่อการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศที่มีการนำเข้าข้าวหอมมะลิของไทยในสัดส่วนที่สูงที่สุด การวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้วิธี Ordinary Least Squares การกำหนดแบบจำลองในรูป Log-liner เพื่อประมาณค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ และใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาสตั้งแต่พ.ศ. 2542-2551

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ผลต่อการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของประเทศไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าปัจจัยอิสระได้แก่ ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย ราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา รายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในประเทศสหรัฐอเมริกาและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา สามารถอธิบายตัวแปรตามได้ร้อยละ 86 โดย F-Statistic มีค่าเท่ากับ 41.0747 และ Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.14 ซึ่งไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

คำสำคัญ : ข้าวหอมมะลิ 100 % ชั้น 2 ของไทย

Abstract

The objective of the study are to investigate the production and marketing situation of Thai Hom Mali rice and to analyze factors affecting import quantity of Thai Hom Mali rice 100% grade b from the United State of America. Quarterly time series data during the period of 1999-2008 were used in the analysis. Model was specified in linear logarithm. Ordinary least squares (OLS) was employed to estimate the equation coefficients.

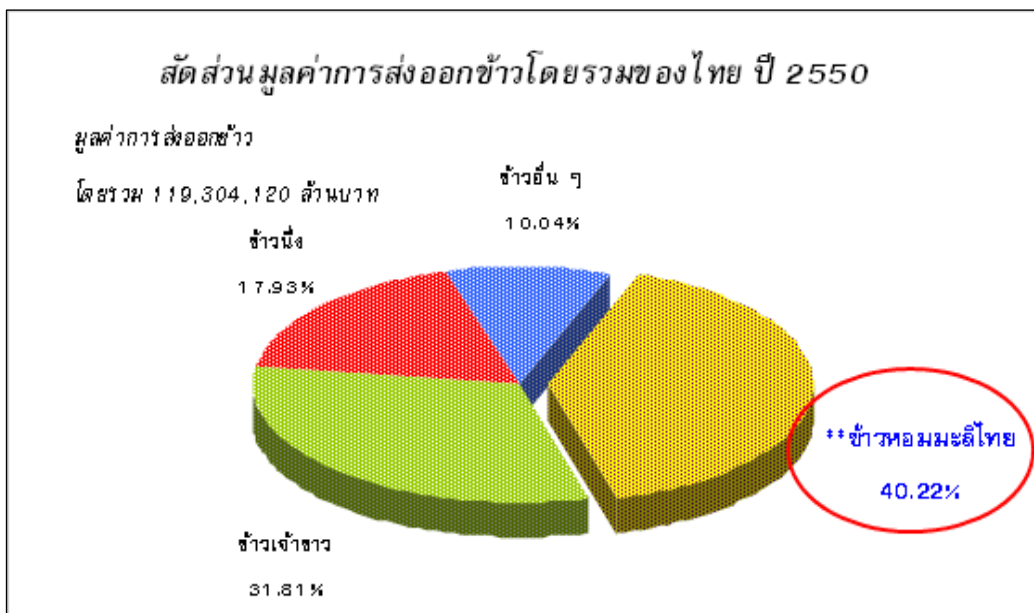
The results of the analysis showed that the important factors determining import quantity of Thai Hom Mali rice 100% grade b from the United State of America including export price of Thai Hom Mali rice 100% grade b, price of the US rice, per capita income of the US population, the size of Asian-American population and exchange rate. The relationship among import quantity of Thai Hom Mali rice 100% grade b and the mentioned variables was statistically significant with r-squared and f-statistic of 0.86 and 41.0747, respectively. Durbin-Watson (D.W.) was 2.14 indicating no autocorrelation among the variables.

Keyword : Thai Hom Mali rice 100 % grade b

บทนำ

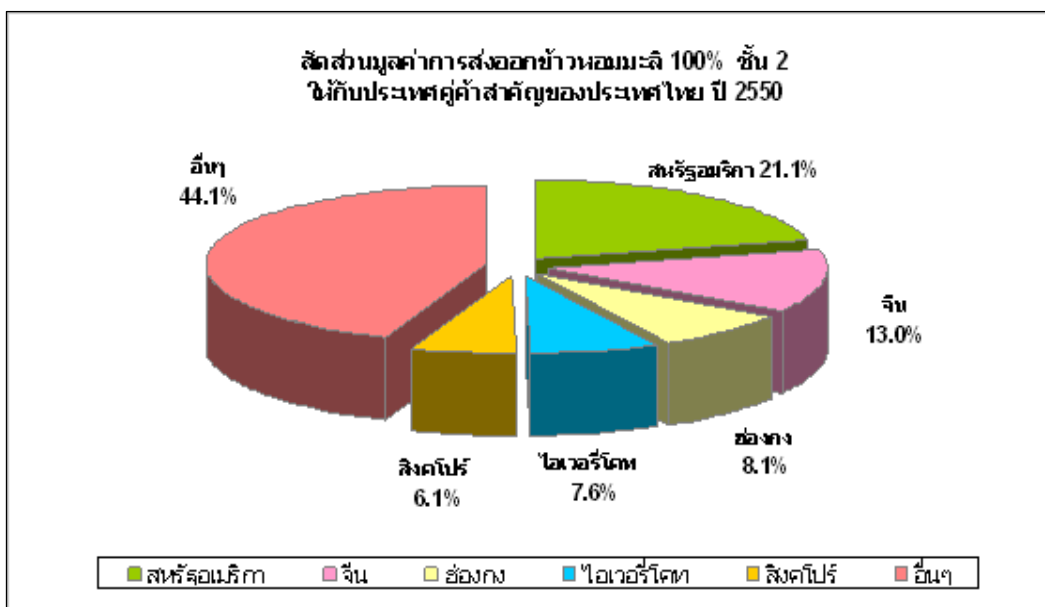
ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของโลก ประชากรโลกมากกว่าครึ่งบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก และข้าวจัดเป็นสินค้าที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความมั่นคงทางด้านอาหาร ซึ่งหลายประเทศข้าวเป็นสินค้าที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง และบางประเทศถือว่าการปลูกข้าวเป็นวัฒนธรรมประจำชาติอย่างหนึ่ง ข้าวไทยเป็นที่รู้จักและนิยมบริโภคอย่างแพร่หลายทั่วโลกว่าเป็นข้าวที่มีคุณภาพดี มีกลิ่นหอมธรรมชาติ รสชาติอร่อยชวนรับประทาน นับเป็นความภาคภูมิใจของคนไทย ประเทศไทยมีเกษตรกร 3.7 ล้านครัวเรือน หรือประมาณร้อยละ 60 จาก 5.7 ล้านครัวเรือน จะปลูกข้าวไว้บริโภคและเพื่อการค้าในแต่ละปีประเทศไทยจะมีรายได้จากการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวเกือบแสนล้านบาท โดยประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกข้าวมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก ปัจจุบันมีการส่งออกข้าวไปประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากกว่า 160 ประเทศ ซึ่งประเทศคู่แข่งที่สำคัญที่ส่งออกข้าว คือ ประเทศเวียดนาม จีน อินเดีย สหรัฐอเมริกา และปากีสถาน มีตลาดส่งออกข้าวที่สำคัญ คือ ประเทศแถบเอเชียและตะวันออกกลาง โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ จีน อินเดีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไนจีเรีย อิหร่านและซาอุดีอาระเบีย และมีสัดส่วนการตลาดประมาณร้อยละ 30 ของปริมาณการค้าข้าวของโลก ดังนั้นข้าวจึงนับเป็นสินค้าที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ข้าวหอมมะลิไทย มีชื่อเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ คือ "Thai Hom Mali Rice" เป็นสายพันธุ์ข้าวที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทย จัดเป็นข้าวนาปี ปลูกได้เพียงปีละ 1 ครั้ง ลักษณะข้าวเปลือกเรียวยาว เมื่อสีเป็นข้าวสารจะได้ข้าวเมล็ดเรียวยาว ขาวใสเป็นเงา แกร่ง มีท้องไข่น้อย มีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย เป็นพันธุ์ข้าวที่นิยมบริโภคอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเป็นพันธุ์ข้าวที่สร้างชื่อเสียงให้ข้าวไทยเป็นสินค้าส่งออกที่รู้จักไปทั่วโลก นอกจากนี้ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่ผลิตและส่งออกข้าวหอมมะลิ ปริมาณผลผลิตข้าวหอมมะลิทั่วประเทศมีประมาณ 5-6 ล้านตันต่อปี โดยข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 มีปริมาณการส่งออกมากที่สุด (ประมาณ 1.3 ล้านตัน) และมีมูลค่าการส่งออกสูงสุดเมื่อเทียบกับข้าวชนิดอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่าการส่งออกประมาณ 47,988 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 40.22 ของมูลค่าการส่งออกข้าวทั้งหมดของไทย ซึ่งข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 มีมูลค่าการส่งออกสูงสุด เมื่อเทียบกับข้าวชนิดอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 50.79

ที่มา. จากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ในปี พ.ศ. 2550 ประเทศไทยมีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.1 ของมูลค่าการส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ให้กับประเทศคู่ค้าที่สำคัญของ ไทยทั้งหมด และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากความนิยมและความต้องการบริโภคข้าวหอมมะลิในตลาด สหรัฐอเมริกามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ตลาดส่งออกข้าวหอมมะลิสำคัญของไทย คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา จีน สิงคโปร์ ฮองกง แคนาดา และประเทศในแถบแอฟริกา เช่น ไบเวอรีโคท สาธารณรัฐกานา คู่แข่งขันของข้าวหอมมะลิไทยคือ ข้าวบาสม่าของอินเดีย ข้าวของจีนและเวียดนาม โดยส่วนใหญ่ข้าวที่สหรัฐนำเข้าจะเป็นข้าวหอมชนิดต่างๆ ที่สหรัฐไม่สามารถผลิตได้เอง

ที่มา. กรมศุลกากร

งานค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับอุปสงค์การส่งออกข้าวของไทยและการนำเข้าข้าวไทยของประเทศต่างๆไม่ใช่ งานวิจัยที่ใหม่ แต่มีการค้นคว้าวิจัยที่ผ่านมาเป็นจำนวนมากทั้งตลาดภายในประเทศและระดับส่งออก (ธงไชย เพ็ชรรัตน์ (2526), Ammar Siamwalla และ Stephen Haykin (1983)) ซึ่งผลการศึกษาค่อนข้างไม่สอดคล้องกัน ทั้งในด้านการประมาณค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ และราคา ซึ่งสรุปได้ว่า การประมาณการอุปสงค์ การส่งออกข้าวมี 2 วิธีหลัก คือ การประมาณการโดยตรง ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 เป็นการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณข้าวส่งออกของประเทศไทยกับตัวแปรต่าง วิธีที่ 2 เป็นการศึกษาตัวแปรที่กำหนด ปริมาณนำเข้าที่ประเทศต่างๆ ซึ่งจากประเทศไทย หรือเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณกับ ราคาข้าวนำเข้าของประเทศผู้นำเข้า (Siamwalla, 1979) ซึ่งการประมาณการโดยวิธีนี้มีข้อดี คือ การประมาณ ค่าสัมประสิทธิ์ต่างๆ สามารถนำมาพิจารณากำหนดนโยบาย และการประมาณการโดยอ้อม โดยอาศัยวิธีการ การประมาณการอุปสงค์ส่วนเกิน (Excess Demand Function) เช่น การหาผลต่างระหว่างอุปสงค์รวมในการ เสนอซื้อข้าวในตลาดโลกกับอุปทานข้าวส่งออกของประเทศต่างๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย (Siamwalla, 1979) หรือการหาผลต่างระหว่างอุปสงค์รวมในการบริโภคข้าวของโลกกับอุปทานข้าวที่เสนอขาย(ทั้งภายในและ ภายนอก) ของประเทศอื่นๆ ที่ไม่ใช่ประเทศไทย (มณฑิธร สติมานนท์ (2549), Johnson (1977) และ Tweeten (1977) ดังนั้นจึงไม่สามารถสรุปได้ว่า ค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์การส่งออกข้าวของไทยต่อราคา เป็นเท่าใด นอกจากนี้สภาพเศรษฐกิจของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยีการเกษตรและประเทศที่เคยนำเข้าข้าวของไทยก็กลับกลายมาเป็นผู้ส่งออกข้าว และในอนาคตอาจ เป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย ทำให้สภาพการค้าข้าวในตลาดโลกในปัจจุบันกับในอดีตแตกต่างกันมาก รวมทั้ง การประมาณการค่าความยืดหยุ่นมีนัยสำคัญสูงในเชิงนโยบาย แต่มีข้อสังเกตว่าในระยะเวลาที่ผ่านมา การ ศึกษาวิจัยโดยใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (กัลยา พิมพ์เพราะ (2543), ชลธิชา พนมหมอม (2549), ชณัฐฐา อยู่ เสนาสน์ (2539)) จะใช้ค่าประมาณการจากผลงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีตโดยมิได้ทำการประมาณค่าขึ้นมาใหม่ ซึ่งหากใช้การประมาณค่าที่ผิดพลาดจะทำให้ผลลัพธ์ของการศึกษาผิดพลาดตามไปด้วย ยิ่งไปกว่านั้น วิชาการ ด้านเศรษฐมิติได้มีความก้าวหน้า ทั้งด้านเทคนิคการประมาณค่าและการตรวจสอบแบบจำลอง จึงสมควรมี การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนขึ้นและจะเกิดประโยชน์ถ้าหากมีการนำมาประยุกต์ใช้ในการ ศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะการผลิตและการค้าเพื่อการส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยไปยัง ประเทศสหรัฐอเมริกา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีผลกระทบต่อการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย ใน ประเทศสหรัฐอเมริกา

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) แบบอนุกรมเวลา (Time Series) เป็นราย ไตรมาส ระหว่างปี พ.ศ. 2542-2551 ประกอบด้วย ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย ราคาข้าว ของประเทศสหรัฐอเมริกา (Long Grain) รายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา จำนวนประชากรเชื้อ สายเอเชียในประเทศสหรัฐอเมริกา อัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและรายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานของทางภาครัฐและเอกชน ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ กรมการค้า ต่างประเทศ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ สถาบันการวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (IRRI) สมาคมผู้ส่งออกข้าวของไทย กรมการค้า กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ และธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นต้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาการนำเข้าข้าวหอมมะลิของสหรัฐอเมริกา เฉพาะข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย
2. ศึกษาโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องในระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่พ.ศ. 2542-2551

สมมติฐานการวิจัย

การนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่างๆ ดังนี้

1. ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือเมื่อราคาส่งออกข้าวคิดเป็นดอลลาร์สหรัฐต่อเมตริกตันเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้การส่งออกลดลง
2. ราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา (Long Grain) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อราคาข้าวภายในประเทศสหรัฐอเมริกามีหน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐต่อเมตริกตันเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้ประเทศไทยมีโอกาสในการส่งออกเพิ่มขึ้น
3. รายได้ต่อหัวของประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อรายได้ของประชากรหรือรายได้ต่อหัวของประเทศคู่ค้ามีหน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้นก็จะมี การนำเข้าข้าวไทยเพิ่มขึ้น
4. จำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือเมื่อจำนวนประชากรของประเทศคู่ค้าเพิ่มขึ้นก็จะมี การนำเข้าข้าวไทยเพิ่มขึ้น
5. อัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนมีหน่วยเป็นบาทต่อดอลลาร์สหรัฐเพิ่มขึ้น (อ่อนค่า) ส่งผลให้มีความได้เปรียบในการส่งออกเพิ่มขึ้น

วิธีการวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) จะกล่าวถึง รายละเอียดในเรื่องโครงสร้างการผลิตข้าวหอมมะลิ เพื่อให้ทราบถึงสภาพทั่วไปของการปลูกข้าว กระบวนการผลิต ภาวะการตลาด นโยบายของรัฐบาลที่มีต่อการค้าข้าว รวมถึงกลยุทธ์การพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกข้าวไทย
2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative method) จะกล่าวถึง ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ การนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกา เป็นการวิเคราะห์โดยสร้างแบบจำลองเศรษฐมิติ โดยกำหนดให้รูปแบบของสมการมีความสัมพันธ์แบบ Log-Linear ซึ่งจะใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอย มาทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ตัวแปรอิสระด้วยกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) ประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Eviews 5.1 ในการวิเคราะห์

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบจำลองด้านอุปสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อ นำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอย ดังนี้

$$QX = f(PX, PUS, YUS, POPUS, ER)$$

สามารถเขียนในรูปสมการถดถอยพหุคูณในรูป Log-linear ได้ดังนี้

$$\text{LOG}(QX) = f(\text{LOG}(PX), \text{LOG}(PUS), \text{LOG}(YUS), \text{LOG}(POPUS), \text{LOG}(ER))$$

โดยกำหนดให้

QX	=	ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย ในสหรัฐอเมริกา มีหน่วยเป็นเมตริกตัน
PX	=	ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย มีหน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเมตริกตัน
PUS	=	ราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา (Long Grain) มีหน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อเมตริกตัน
YUS	=	รายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกามีหน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐฯ
POPUS	=	จำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียของสหรัฐอเมริกา
ER	=	อัตราแลกเปลี่ยน ระหว่างเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ มีหน่วยเป็นบาทไทยต่อดอลลาร์สหรัฐฯ

แนวคิดทางทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีอุปสงค์ (Demand Theory)

อุปสงค์ (Demand) หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีผู้ต้องการซื้อ ณ ระดับราคาต่างๆ ของสินค้านั้นๆ ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยสมมุติให้ปัจจัยอื่นๆ ที่กำหนดอุปสงค์คงที่ ความต้องการในทันทีต้องมีอำนาจซื้อ (Purchasing Power หรือ Ability to Pay) ด้วย โดยปริมาณสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการซื้อในขณะใดขณะหนึ่งจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับราคาสินค้านั้น ทำให้ เส้นอุปสงค์ (Demand Curve) เป็นเส้นลาดลงจากซ้ายมาขวา ความชัน (Slope) ของเส้นเป็นลบ

ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ ประกอบด้วยราคาสินค้านั้นๆ รายได้ของผู้บริโภค รสนิยมของผู้บริโภค จำนวนประชากร ฤดูกาล ราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่ต้องการซื้อ การกระจายรายได้

การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ 2 ประเภท คือ

1. การเปลี่ยนแปลงปริมาณของอุปสงค์ (Change in quantity demand) เป็นการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์เนื่องจากราคาสินค้านั้นเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ปริมาณการเสนอซื้อเปลี่ยนแปลงอยู่บนเส้นอุปสงค์เส้นเดิม
 2. การเปลี่ยนแปลงระดับอุปสงค์ (Change in demand) เป็นการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์เนื่องจากปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์เปลี่ยนแปลง ส่งผลให้เส้นอุปสงค์เกิดการเคลื่อนย้ายไปจากเส้นเดิมไปสู่เส้นใหม่
- ในงานวิจัยนี้ต้องการศึกษาปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้าซึ่งใช้ความรู้ทางทฤษฎีเรื่องอุปสงค์ดังกล่าวมากำหนดตัวแปรที่จะศึกษาได้

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณนา เลี้ยววาริณ (2524) ศึกษาเรื่อง *การวิเคราะห์ระบบการตลาดของข้าวและบริษัทส่งออกข้าวไทย* โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) ประเภทรายปีและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยศึกษาส่วนประกอบ 3 ตัวคือ Market Concentration, Market Share of Leading firms, Barrier to Entry จากการศึกษาพบว่า การค้าข้าวระดับส่งออกของไทย มีลักษณะเป็นตลาดแข่งขันโดยที่การส่งออกจะกระจุกตัวอยู่ในหมู่ผู้ส่งข้าวออกรายใหญ่ๆ ในระดับปานกลางและเป็นการแข่งขันส่งออกในหมู่ผู้ส่งออกรายใหญ่ๆ ซึ่งทำให้ได้เปรียบผู้ส่งออกรายใหม่ๆ และทำให้ผู้ส่งข้าวออกรายใหญ่ทำการค้าข้าวอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

กัลยา พิมพ์เพราะ (2543) ศึกษาเรื่อง *ศักยภาพการส่งออกข้าวไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ* เพื่อศึกษาถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกข้าวไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ และเพื่อศึกษา

ถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลในการกำหนดอุปสงค์ต่อการส่งออกข้าวไทยไปยังตลาดคู่ค้าสำคัญ ข้อมูลอนุกรมเวลารายปี ตั้งแต่พ.ศ.2520-2539 ใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา โดยศึกษา กรณีประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์

กฤษดา พัฒนพงษ์ไพบูลย์ (2546) ศึกษาเรื่อง การส่งออกข้าวหอมมะลิไทยในตลาดโลก โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็นการศึกษาปัจจัยที่กำหนดปริมาณการส่งออกข้าวหอมมะลิไทย โดยกำหนดให้ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิของไทย ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิของเวียดนาม และรายได้ประชาชาติของโลกเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนสอง เป็นการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ พบว่าประเทศไทย มีค่า RCA ในช่วงปี 2538-2543 ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงปี 2526-2531 และในช่วงปี 2532-2537 นั้นหมายถึงประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันทางการค้าที่ลดลง ซึ่งมีสาเหตุมากจากการมีคู่แข่งที่มากขึ้น ส่วนสาม เป็นการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกข้าวหอมมะลิด้วยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่

ชลธิชา พนมหอม (2549) ศึกษาเรื่อง อุปสงค์การส่งออกข้าวของประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาอุปสงค์การส่งออกข้าวของประเทศไทยใน 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงเวลาปีพ.ศ.2533-2547 กับปี พ.ศ.2519-2533 ของ Warr and Wollmer โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ด้วยวิธีการเศรษฐมิติ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกทำการทดสอบความเป็น Stationary ของข้อมูลอนุกรมเวลา ด้วยการทดสอบ Unit Root Test โดยวิธี Phillips-Perron test ขั้นที่สอง เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ของดุลยภาพระยะยาวของตัวแปร (Co-integration relationship) และหากตัวแปรมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวก็สามารถหาลักษณะการปรับตัวในระยะสั้นได้ โดยการประมาณค่า Error Correction Model (ECM) ซึ่งการศึกษาจะใช้แบบจำลองจากงานวิจัยของ Warr and Wollmer จากการศึกษาพบว่า ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2547 ปริมาณการส่งออกข้าวของประเทศไทย มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาส่งออกข้าวไทย

ผลการวิจัย

ประเทศไทยถือเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพดีที่สุดแห่งหนึ่ง โดยมีแหล่งเพาะปลูกสำคัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เขตทุ่งกุลาร้องไห้) และมีพื้นที่เพาะปลูกครอบคลุมกว่า 15 ล้านไร่ทั่วประเทศ โดยมีแหล่งผลิตสำคัญ คือ จังหวัดสุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด รongลุมภาคเหนือ มีพื้นที่เพาะปลูกครอบคลุมกว่า 2 ล้านไร่ทั่วประเทศ เนื่องจากสภาพดินฟ้า-อากาศ และพื้นที่เพาะปลูกของทั้งสองภาคคล้ายคลึงกัน เหมาะแก่การเจริญเติบโตของข้าวหอมมะลิ และภาคกลางมีพื้นที่เพาะปลูกครอบคลุมกว่า 1 ล้านไร่ทั่วประเทศ และภาคใต้ตามลำดับ สำหรับผลผลิตของข้าวหอมมะลิไทย มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้นทุกปี เนื่องด้วยความต้องการบริโภคและการส่งออกข้าวหอมมะลิเพิ่มขึ้นทั้งตลาดภายในประเทศ และตลาดต่างประเทศ รวมถึงราคาของข้าวหอมมะลิก็เพิ่มสูงขึ้นด้วย

ข้าวหอมมะลิเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศปีละเกือบ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 25-30 ของมูลค่าการส่งออกข้าวทั้งหมด สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกข้าวหอมมะลิที่สำคัญอันดับหนึ่งของไทย และในแต่ละปีไทยส่งออกข้าวหอมมะลิไปตลาดสหรัฐอเมริกา ประมาณ 400,000 ตัน ในปี พ.ศ. 2551 มูลค่าการส่งออกข้าวหอมมะลิไปยังตลาดสหรัฐฯเพิ่มขึ้นเป็น 212.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อเทียบกับปีก่อนแล้วเพิ่มขึ้นร้อยละ 89.5 ส่วนหนึ่งเนื่องจากราคาข้าวที่พุ่งสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์อันเป็นผลมาจากความวิตกกังวลว่าจะเกิดภาวะขาดแคลนข้าว แต่อีกปัจจัยหนึ่งคือ ความต้องการข้าวหอมมะลิในตลาดสหรัฐฯเพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากความนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิในตลาดสหรัฐฯมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และราคาข้าวหอมมะลียังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าราคาข้าวหอมที่ผลิตใน

สหรัฐอเมริกา โดยในปี พ.ศ.2550 ราคาข้าวหอมมะลิต่ำกว่าข้าวหอมที่ผลิตในสหรัฐอเมริกา 82 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่ในปี พ.ศ. 2551 ความแตกต่างกันของราคาเพิ่มขึ้นเป็น 92 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน ทำให้ความต้องการข้าวหอมมะลิในตลาดสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยข้าวที่นำเข้าจะเป็นข้าวหอมมะลิของไทยและข้าวบัสมาติของอินเดีย เนื่องจากสหรัฐอเมริกานำเข้าข้าวเฉลี่ยเกือบ 700,000 ตันข้าวสาร คิดเป็นประมาณร้อยละ 17.0 ของปริมาณข้าวที่บริโภคในสหรัฐอเมริกา ข้าวที่สหรัฐอเมริกานำเข้าส่วนใหญ่มาจากแหล่งในเอเชีย โดยมาจากไทยร้อยละ 75.0 อินเดียร้อยละ 12.0 จีนร้อยละ 8.0 และอื่น ๆ ร้อยละ 5.0 โดยข้าวที่นำเข้าจากไทยร้อยละ 90.0 เป็นข้าวหอมมะลิ สัดส่วนของข้าวหอมมะลิไทยนั้นมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 70 ของปริมาณการนำเข้าข้าวทั้งหมดของสหรัฐอเมริกา เมื่อเปรียบเทียบกับข้าวบัสมาติของอินเดีย ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิสุงกว่าถึง 4 เท่า

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{LOGQX} &= - 50.30413 - 0.287821\text{LOGPX} + 0.169715\text{LOGPUS} \\ &\quad (-1.893564)^* (1.873534)^* + 4.195420\text{LOGYUS} \\ &\quad + 1.426415\text{LOGPOPUS} + 1.445167\text{LOGER} (2.612449)** \\ &\quad (0.904126) (3.254554)*** \end{aligned}$$

$$\text{R-Squared} = 0.865191$$

$$\text{Adjusted R-Squared} = 0.844128$$

$$\text{D.W. (Durbin-Watson)} = 2.149695$$

$$\text{F-Statistic} = 41.07473$$

หมายเหตุ: ค่าที่อยู่ในวงเล็บ คือ t-statistic

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

*** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

ผลการคำนวณพบว่า ปัจจัยซึ่งเป็นตัวแปรอิสระที่มีผลทำให้ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลง มีความเหมาะสมโดยสามารถอธิบายแบบจำลองได้อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 86 (F-Statistic = 41.07473) ได้แก่ ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย (PX) ราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา (PUS) รายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา (YUS) จำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกา (POPUS) อัตราแลกเปลี่ยน (ER) และมีค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.14 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ว่าไม่เกิดปัญหาสหสัมพันธ์ของตัวคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) สามารถสรุปปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์ของราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย มีค่าเท่ากับ -0.2878 และมีค่า t-statistic เท่ากับ -1.8935 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 สามารถอธิบายได้ว่า ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา นั่นคือ เมื่อราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยลดลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2878 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา

ส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย มีค่าความยืดหยุ่นน้อยกว่า 1 แสดงว่า ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย เป็นสินค้าจำเป็นในทางเศรษฐศาสตร์ คือ เมื่อราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยสูงขึ้น การเสนอซื้อ(บริโภค) ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ก็จะสูงขึ้นน้อยกว่าราคา

2. ค่าสัมประสิทธิ์ของราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา (Long Grain) มีค่าเท่ากับ 0.1697 และมีค่า t-statistic เท่ากับ 1.8735 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 สามารถอธิบายได้ว่า ราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา นั่นคือ เมื่อราคาข้าวในประเทศสหรัฐอเมริกาในไตรมาสที่แล้วเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงร้อยละ 0.1697 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าความยืดหยุ่นเป็นบวก และมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย และข้าวของสหรัฐอเมริกา เป็นสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน คือ เมื่อราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณการเสนอซื้อ(บริโภค)ข้าวของสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้นน้อยกว่าราคา

3. ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ 4.1954 และมีค่า t-statistic เท่ากับ 2.6124 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สามารถอธิบายได้ว่า รายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา นั่นคือ เมื่อรายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงร้อยละ 4.1954 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา มีค่าความยืดหยุ่นมากที่สุด แสดงว่า รายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่า ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย เป็นสินค้าฟุ่มเฟือยในทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งก็ตรงกับความเป็นจริงในตลาดอเมริกาและตลาดโลก ที่การบริโภคข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ถือว่าเป็นข้าวชั้นดี มีคุณภาพสูง และมีเอกลักษณ์เฉพาะ

4. ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ 1.4264 และมีค่า t-statistic เท่ากับ 0.9041 โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายได้ว่าแม้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่โดยข้อเท็จจริงประชากรเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกาจะบริโภคข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 กันจริง จำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกา จึงเป็นตัวแปรที่ใช้อธิบายได้ โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา นั่นคือ เมื่อจำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1.4264 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราแลกเปลี่ยน มีค่าเท่ากับ 1.4451 และมีค่า t-statistic เท่ากับ 3.2545 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สามารถอธิบายได้ว่า อัตราแลกเปลี่ยน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา นั่นคือ เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนในสองไตรมาสที่แล้วเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1.4451 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในประเทศสหรัฐอเมริกาที่สำคัญอันดับแรกได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลเงินบาทไทยต่อสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ รองลงมาคือรายได้ต่อหัวของประชากรในสหรัฐอเมริกา ราคาส่งออกข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทย ราคาข้าวของประเทศสหรัฐอเมริกา (Long Grain) และจำนวนประชากรเชื้อสายเอเชียในสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยนี้ ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น นำเอาไปพิจารณาเปรียบเทียบกับตลาดคู่แข่งของไทย นำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการผลิต การค้า ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนภาครัฐบาลจะใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของตลาดการส่งออกข้าวหอม 100 % ชั้น 2 ของไทยในอนาคต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกานั้น เห็นควรให้ข้อเสนอแนะบางประการ ดังนี้

1. ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดใหญ่และถือเป็นตลาดหลักในการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของประเทศไทย ประเทศไทยควรติดตามและประเมินผลสถานการณ์การนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณการส่งออกให้มากขึ้น

2. การตลาดและการขยายตลาดข้าวหอมมะลิไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ผู้บริโภคที่นำเข้าข้าวในสหรัฐอเมริกา ทั้งภัตตาคาร ร้านอาหารไทย และบรรดาชาวเอเชีย ได้รู้จักข้าวหอมมะลิไทยมากขึ้น รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริโภคและจัดแสดงตัวอย่างข้าวหอมมะลิไทย ตลอดจนการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์เครื่องหมายรับรองข้าวหอมมะลิไทย เพื่อแนะนำให้ผู้บริโภคเกิดความรู้จักความเข้าใจในคุณภาพและคุณสมบัติของข้าวหอมมะลิไทย

3. การลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยการพัฒนากระบวนการผลิตให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ระบบส่งน้ำให้ถึงแปลงนาโดยการจัดรูปที่ดินหรือส่งน้ำด้วยระบบท่อ กำหนดเขตพื้นที่การปลูกข้าวในแต่ละพื้นที่ให้เหมาะสม กำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้เกษตรกรได้เรียนรู้การทำนาอย่างถูกวิธี การใช้การขยายและกระจายพันธุ์ดีเพิ่มขึ้นและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสมไปสู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งกระตุ้นให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการลดต้นทุนการผลิตข้าวในภาวะที่ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานข้าวไทยให้เป็นมาตรฐานสากล และสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานข้าวไทย

4. การสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อการแข่งขันในตลาดระดับโลก โดยการจัดกิจกรรมเพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่และสร้างภาพลักษณ์ข้าวไทยในต่างประเทศ วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปข้าวไทยให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น ข้าวกล้องงอก น้ำมันรำข้าว และขนมขบเคี้ยว

5. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้ปัจจัยบางตัว ที่คาดว่าน่าจะมีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 ของไทยในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่สำคัญ เช่น ปัจจัยด้านคู่แข่งในการส่งออก มาตรการทางการค้า เป็นต้น ดังนั้นผู้สนใจจะศึกษาจึงสามารถศึกษาเพิ่มเติมและศึกษาราคาข้าวชนิดอื่นๆ หรือการนำเข้าของประเทศอื่นๆ ได้

บรรณานุกรม

- กัลยา พิมพ์เพราะ. 2543. ศักยภาพการส่งออกข้าวไทยไปยังประเทศคู่ค้าที่สำคัญ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กฤษดา พัฒนพงษ์ไพบูลย์. 2546. การส่งออกข้าวหอมมะลิไทยในตลาดโลก วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชลธิชา พนมหอม. 2549. อุปสงค์การส่งออกข้าวของประเทศไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชณัฐรา อยู่เสนาสน์. 2539. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาส่งออกข้าวไทย วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต เศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 186 หน้า 253.
- ธงไชย เพ็ชรรัตน์. 2526. การวิเคราะห์อุปสงค์ อุปทาน และราคาข้าวของประเทศไทย, วารสารเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2522 - มีนาคม 2523) 81 – 109.
- พิศมัย รัตนะ. 2547. การส่งออกข้าว วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. 2530. เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยพรีเมียมข้าว เอกสารวิจัย สถาบันไทยคดีศึกษา สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มณฑิยา สติมานนท์. 2548. ข้าวภายใต้องค์การการค้าโลก วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณ เลี้ยววาริณ. 2524. การวิเคราะห์ระบบการตลาดของข้าวและบริษัทส่งออกข้าวไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัมมาร สยามวาลา และวิโรจน์ ญ ระนอง. 2533. ประมวลความรู้เรื่องข้าว.
- Johnson, Harry G. A Life in Economic. New York. Cambridge University Press.
- Siamwalla, Ammar. 1979. "Government Policies and Price Formation in the International Rice Market", KAJAN EKONOMI MALAYSIA, Vol.16, Nos. 1-2 (June-December 1979), 363-372.
- Siamwalla, Ammar and Haykins, Stephen. 1983. WORLD RICE MARKET: STRUCTURE CONDUCT AND PERFORMANCE. INTERNATIONAL FOOD POLICY RESEARCH INSTITUTE, WASHINGTON, D.C.
- Siamwalla, Ammar and Setboonnang, Suthad. 1989. TRADE, EXCHANGE RATE, AND AGRICULTURAL PRICING POLICIES IN THAILAND, The World Bank.